Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 088 689 8989
info@rivm.nl

memo

Aanvullende informatie naar aanleiding van technische briefing RIVM

Datum
21 juni 2022

Ons kenmerk
M&V-2022-0074

Uw kenmerk

Behandeld door
Centrum Milieukwaliteit

Kopie aan

Bijlage(n)

Inhoud

Vraagstelling 2

1. Bovengrens naar 70% en ondergrens naar 20% 3
1.1 Nieuwe berekening met bovengrens 70% en ondergrens 20% 3

2. Ring van 1 km alleen om natuurgebieden met stikstofoverbelasting in 2030 na basispad 5
2.1 Nieuwe berekening 5

3. Anderszins beschikbare kaarten en analyses 7
3.1 Regiodoelentool voor de provincies 7
3.2 Gebruik kaartmateriaal 8

Vraagstelling

Naar aanleiding van de technische briefing van 16 juni heeft de Tweede Kamer aan de minister aanvullende informatie gevraagd.

Deze memo bevat de informatie zoals het Ministerie van LNV aan RIVM heeft gevraagd.

1. Bovengrens naar 70% en ondergrens naar 20%

1.1 Nieuwe berekening met bovengrens 70% en ondergrens 20%

Verzocht is om inzicht in de situatie waarin de gekozen wordt voor een bovengrens van 70% reductie en een ondergrens van 20% reductie. Deze nieuwe uitgangspunten leiden niet tot andere ruimtelijke beelden en dus geen nieuwe kaart. Wel verandert de reductie per gebied. Daarbij wordt een nieuw percentage voor de Transitiegebieden en Veenweidegebieden berekend, uitgaande van een emissiereductie van 39 kton. Het percentage voor B/C1 verlaagt hierdoor van 47% emissiereductie in de 95/12 variant naar 43% in de 70/20 variant. Het doelbereik blijft hierbij nagenoeg gelijk en komt uit op 80,9 (was 81,3). En er volgt ook een nieuw percentage voor depositiepotentie in Gelderland (C3), welke van 58% naar 65% stijgt.

De gemiddelde reductie in C3 stijgt doordat het aantal gridcellen waarop depositiepotentie van toepassing wordt kleiner is geworden. Door 20% generieke reductie zijn er minder gridcellen in Gelderland die meedoen aan depositiepotentie. Anders gezegd, gridcellen met een reductiepercentage voor depositiepotentie tussen 12 en 20% komen nu in A1. In C3 blijven dus de gridcellen waarop een hogere reductie is toegepast. Kortom, gemiddeld over alle gridcellen gaat het reductiepercentage voor C3 in Gelderland omhoog. In absolute zin gaat de reductie in C3 omlaag van 5,7 naar 5,5 kton NH_3.

Tabel 1: legenda oude (95/12) en nieuwe (70/20) legenda voor regiodoelenkaart

Code	**Gebieden**	**Reductiepercentage**	
		95/12	**70/20**
A	Gebieden met minder beperkingen vanuit water, bodem, natuur en stikstof	12%	20%
A1	Gebieden Gelderland die niet onder C3 vallen	12%	20%
B	Transitiegebied	47%	43%
C1	Veenweidegebied	47%	43%
C2	Ring rondom stikstofgevoelige Natura-2000 gebieden	70%	70%
C3	Reductie volgend uit depositiepotentie in Gelderland	58%	65%
D1	Stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden	95%	70%
D2	Natuur Netwerk Nederland	95%	70%

De oude en nieuwe verdeling over de verschillende gebiedscodes wordt als volgt:

Tabel 2: emissiereductie per gebied voor de varianten 95/12 en 70/20

Zonecode	**Emissiereductie (stal- en veld) (ton NH_3)**		**Percentage reductie**	
	95/12	**70/20**	**95/12**	**70/20**
A	3.424	5.707	12%	20%
A1	822	1.653	12%	20%
B	14.636	1.3436	47%	43%
C1	3.291	3.023	47%	43%
C2	5.719	5.719	70%	70%
C3	5.651	5.451	58%	65%
D1	1.098	805	95%	70%
D2	4.381	3.228	95%	70%

Tabel 3: emissiereductie per provincie voor de varianten 95/12 en 70/20

Provincie	**Emissiereductie (stal- en veld) (ton NH_3)**		**Percentage reductie**	
	95/12	**70/20**	**95/12**	**70/20**
Drenthe	2.450	2.363	43%	41%
Flevoland	442	526	24%	29%
Friesland	4.701	4.892	34%	36%
Gelderland	7.511	7.869	42%	44%
Groningen	1.447	1.644	25%	29%
Limburg	3.039	2.802	52%	48%
Noord-Brabant	6.957	6.749	42%	40%
Noord-Holland	1.797	1.791	41%	40%
Overijssel	5.738	5.636	41%	40%
Utrecht	2.359	2.192	46%	43%
Zeeland	631	663	32%	33%
Zuid-Holland	1.951	1.895	41%	40%
Nederland	39.023	39.023	40%	40%

2. Ring van 1 km alleen om natuurgebieden met stikstofoverbelasting in 2030 na basispad

In de oorspronkelijke kaart is om de Natura-2000 gebieden waarin zich stikstofgevoelige natuur bevindt een ring van 1 km aangebracht waarin met een emissiereductie van 70% is gerekend. Een aantal grote wateren zijn daarbij uitgezonderd.

Het aanvullende verzoek is om deze ring ook te verwijderen bij die gebieden waar in 2030 volgens het basispad nergens de KDW meer wordt overschreden.

2.1 Nieuwe berekening

In een nieuwe berekening is in aanvulling op de eerdere uitzonderings-gebieden (Waddenzee, Rijntakken, Biesbosch, Westerschelde & Saeftinge, Yerseke en Kapelse Moer, Oosterschelde) de ring van 1 km ook verwijderd bij de volgende 17 gebieden:

Tabel 4: gebieden waarbij de 1 km ring verdwijnt wanneer geselecteerd wordt op overbelasting in 2030

Nr.	gebied	voortouwnemer	Verschil in emissiereductie in ring (in ton NH3)
7	Noordzeekustzone	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	0
10	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	Provincie Fryslân	95,6
12	Sneekermeergebied	Provincie Fryslân	48,8
71	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	Provincie Gelderland	23,5
72	IJsselmeer	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	98,0
74	Zwarte Meer	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	0
75	Ketelmeer & Vossemeer	Provincie Overijssel	19,0
109	Haringvliet	Provincie Zuid-Holland	22,3
113	Voordelta	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	0
119	Veerse Meer	Provincie Zeeland	2,5
123	Zwin & Kievittepolder	Provincie Zeeland	0,7
124	Groote Gat	Provincie Zeeland	5,7
125	Canisvliet	Provincie Zeeland	0,6

126	Vogelkreek	Provincie Zeeland	7,8
141	Oeffelter Meent	Provincie Noord-Brabant	0,9
152	Grensmaas	Provincie Limburg	10,4
167	Maas bij Eijsden	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	1,9

De totale emissie in C2 neemt daardoor af met 338 ton ammoniak, op een totaal in C2 van 8.170 ton. Deze verminderde reductie is nu over de andere zones verdeeld.

3. Anderszins beschikbare kaarten en analyses

3.1 Regiodoelentool voor de provincies

Om het proces te faciliteren met de provincies heeft het RIVM eind 2021 een zogenaamd Regiodoelentool gemaakt waarmee de provincies in hun eigen provincie emissiereducties kunnen ingeven en de resultaten waaronder het doelbereik (per Natura-2000 gebied) interactief kunnen zien.

De tool biedt de mogelijkheid om landbouwemissiereducties binnen een provincie op verschillende ruimtelijke manieren te definiëren. De methodes voor emissiereductie staan beschreven in de rapportage 'Ruimtelijk effect zonering emissiereducties' (Bleeker et al., 2021) en zijn in het kort:

- Generiek: onder generieke reductie wordt verstaan het algemeen reduceren van de emissies per kilometervak met een vooraf bepaald percentage, zonder te letten op effectiviteit, afstand tot de natuur of depositiebijdrage per bronlocatie (kilometervak).

- Zonering: via zonering is het mogelijk om emissies per kilometervak te reduceren die in bepaalde geografische zones liggen. Deze zones zijn door LNV opgesteld als de zogeheten ABCD-kaart (Figuur 1). In het kort zijn de zones als volgt: A) Goed geschikte landbouwgebieden, B) Transitiegebieden, C1) Extensiveringsgebieden: veenlandschappen, C2) Extensiveringsgebieden: 1000m buffers om Natura2000-gebieden, D1) Natura2000-gebieden, D2) NatuurNetwerk Nederland (voormalig Ecologische hoofdstructuur) samengenomen. Per zone kan het reductiepercentage worden opgegeven.

- Afstand tot natuurgebied: Op basis van afstand tussen bronlocatie (centrum van het 64-ha hexagoon waar een bron zich in bevindt) en de rand van een natuurgebied vindt de reductie plaats voor die emissiebron. Per natuurgebied kan een afstandszone (in km) en een reductiepercentage worden opgegeven. Er kan maximaal tot een afstand van 25km worden gereduceerd. Voor natuurgebieden buiten de provincie kan niet een afstandszone worden gedefinieerd in versie 1 van de tool.

- Depositiepotentie: Onder depositiepotentie wordt verstaan het reduceren van emissies voor een selectie van gridcellen met emissies die de hoogste depositiebijdrage veroorzaken, totdat de gedefinieerde emissiebegrenzing bereikt is. Per sector kan een reductiepercentage worden opgegeven. Er vindt reductie van het opgegeven percentage stikstofemissies plaats per gridcel, totdat het doel (in ton) bereikt is.

Het is mogelijk om in de tool de verschillende methodes voor emissiereductie te combineren.

3.2 Gebruik kaartmateriaal

De kaarten in het bovengenoemde proces zijn gemaakt om te gebruiken in het gesprek tussen provincies en Rijk en zijn niet geschikt om te vergelijken met de gepresenteerde kaart.

De gepresenteerde kaart is preciezer, maar is ook niet geschikt om te gebruiken op bedrijfsniveau. De berekeningen van het RIVM hiervoor zijn gedaan op basis van bedrijfsgegevens van 2018 – de meest recente die eind 2021 voor ons beschikbaar waren.

Bovendien zijn de berekeningen gedaan op gridcellen geaggregeerd naar 64 hectares. De resultaten van deze doorrekening zijn dan ook niet geschikt om op bedrijfsniveau toe te passen.